

SZAKIRODALOM

felmérte. S így megmentették multjuk művészetéből, a mi megmenthető. Néme-lyik a régi faragott kapukat gyűjtötte egybe, mások építési, szobrászati rész-leteket, ajtókopogatókat stb. A mellett ápolják a virágot, minden virághoz ter-veznek és csinálnak vázát, virágkosarat. Szóval művészi tartalommal töltik meg lelküket. Ez a dilettantizmusnak igaz útja, mely annak, a ki gyakorolja gyönyö-rűséget ad, a művészetnek pedig használ.

L'ART À L'ÉCOLE címen Párisban is mozgalom indult meg Paul Beurdeley vezetése alatt az iskola művészi kívá-nalmainak ápolására. Frizeket csináltak Barberis s mások, faliképeket pedig Moreau-Nélaton, Dufau, Wilette, Henri Rivière készítettek eddig.

SZAKIRODALOM.

 GULYÁS PÁL dr. *A könyvkötés technikája. Budapest, 1904.* Az iparművészet csak a technika tökéletességén át jut el céljához, örömmel kell tehát vennünk minden művet, mely ez irányban kezünkre jár. Gulyás Pál, a nemzeti múzeum Széchényi-könyvtárá-nak tisztviselője, a könyvkötésre hívja fel ilyenformán a figyelmet, egy egész könyvet szentelt a könyvkötés mester-ségének, technikájának, — az ide vágó szakirodalom és részben személyes tapasztalatok alapján. Nem szorítkozik azonban csupán a technikai eljárások szükös le-írására, hanem egyben kiterjeszkedik azon szempontokra is, melyeket a célszerű-ség, tartósság és szépségérzet jelöl ki. Első sorban a nagy, nyilvános könyvtárak kívánalmaira van tekintettel, de ott, ahol a könyvtáblák külső díszítéséről szól, a bibliofileknek is nyújt néhány lapot.

Kellő tájékozást szerezhethünk könyvé-ből az előmunkálatokról, a könyvtestre vonatkozó munkálatokról, a könyvmet-szés díszítéséről, a könyvnek fedéllel való ellátásáról és borításáról, a béléspapírról (Gulyás őrlapnak nevezi) és egyszersmint a könyvkötés külső díszítéséről is. Ez utóbbi fejezetben érinti a stiláris válto-zatokat is, de inkább csak az anyag és technika szerint tárgyalja a könyvtábla díszítésének kérdését. Szerző előszere-ttel viseltetik a franciák iránt, Morris és Cobden-Sanderson hammersmith-i

tevékenységén átsiklik, a mely pedig a modern könyvkötésben úgy művészi mint technikai szempontból korszakalkotó for-dulópontot jelent. Mindamellett csak azt mondhatjuk Gulyás dr. könyvéről, hogy még sok hasonló művet kívánunk hazai iparművészeti irodalmunknak.

 NTWÜRFE FÜR SPITZEN UND STICKEREIEN VON FELIX AUBERT. *Stuttgart, Hoffmann, 1904. 30 lap. Ára 30 márka.* A kézzel varrott csipkéknék ismét felvirrad. Csi-nálják Halason, csinálják Sóvárótt, Bécs-ben, de legelső helyen mégis a franciá-kat kell említenünk s azok közül is legeslegelsőnek Aubertet. Ez a művész közzé tett most 30 lapon mintegy 100 tervezetet, mely az ő finom izlésének, színérzékének, stilizáló képességének gazdagságát tárja elénk. Motivumait a növényvilágból veszi. S a florealis moti-vum elrendezésénél is meg tudja tartani a növényi jelleg organikus voltát. Amellett azonban a technika kívánalmait irányítják kompozícióit. Tanulságos ez nemcsak azoknak, akik értenek a csipkekészítés-hez, hanem minden tervező iparművész-nek és kézimunkázónak.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

 OLVASÓINKHOZ. Lapunk mostani késésének az az oka, hogy a st.-louisi kiállításon levő munkatársunknak augusztusra ígért cik-két és fényképeit vártuk, amelyek azon-ban nem érkeztek meg. Távirati meg-keresésünkre munkatársunk értesített, hogy a lapunknak szánt anyagot csak szeptember hó folyamán küldheti meg; ennél fogva előrelátható, hogy a *legköze-lebbi füzetünk csak október hó folyamán fog megjelenni.* A szerkesztőség.

 ELHÍVÁS. A Magyar Iparművé-szeti Társulat felhívja az összes hazai tervező művészeket és mű-vészi iparosokat, hogy a társulat folyó évi *karácsonyi kiállításán* résztvegyenek.

E kiállításon a hazai iparművészet újabb haladását akarjuk a magyar közönségnek

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

bemutatni s alkalmat adni arra, hogy művészi iparosaink munkáikat értékesíthessék.

A kiállítók buzdítására szolgálnak a kiállítás alkalmából kitűzött következő kitüntetések, illetőleg díjak:

a) a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által alapított állami nagy arany érme, amely kompozíció és kivitel tekintetében feltétlen becsü műipari munkákért ítélhető oda. (Az erre vonatkozó részletes szabályzat olvasható a Magyar Iparművészet 1898. évfolyamának 412-ik lapján.);

b) a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 2000 kor. nagy díja, melyet kizárólagosan iparosok kaphatnak kiváló műipari munkáikért, tekintet nélkül arra, vajjon a saját, vagy mások tervei után dolgoztak-e;

c) a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek állami érme, melyből több példány odaitélhető s a melyre nézve különben a b) pontban foglaltak irányadók.

Utóbbi két kitüntetést a választmány tagjaiból alakított héttagú jurynek javaslata alapján adományozza a miniszter.

E kitüntetések mellett nagyobb arányú vásárlásokról is biztosíthatjuk kiállítóinkat. Nevezetesen Ő Felsege részéről, úgy mint az az előző években is történt, nagyobb összegű vételek várhatók, továbbá a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a múzeumok számára jelentékenyebb beszerzéseket fog tenni; társulatunk pedig rendes évi sorsjátékának nyereményeit szintén e kiállításon szerzi be.

A társulat különös súlyt helyez arra, hogy a kiállításra kerülő munkák lehetőleg olcsók legyenek. Feltétlen kellék, hogy azok eredeti, jó tervrajzok után készüljenek s a jogosult művészi igényeknek megfelelőjenek és tehnikailag is kifogástalanok legyenek. Sablonos munkák, vagy meglevő dolgoknak egyszerű utánzatai feltétlenül ki vannak zárva.

Az idei karácsonyi kiállításon társulatunk módot akar nyújtani arra, hogy az eddig szokásos önálló szobaberende-

zések kiállítása mellett a mindennapi életben fontos szerepet játszó egyéb szükségletek is, nevezetesen *iskolaterem, hivatalszoba és szállodaszoba-berendezések* jól, életviszonyainknak megfelelő áron és művészi szempontból is kifogástalanul előállítva, bemutathatók legyenek. Ezekon kívül egy 3 szobás polgári lakás berendezésének mintája is helyet foglal a kiállítás keretében, amely így az eddigiekénél változatosabbnak, gyakorlatiasabb irányúnak ígérkezik.

Kiemeljük, hogy a szállodaszoba-berendezés kiállítását a társulat pályázattal köti össze és a legjobb ilyen munkák számára egy 300 és egy 200 koronás díjat tűz ki. A pályadíjat a berendezés tervezője kapja, amely a készítőnek tulajdona marad.

A kiállítás november elején nyílik meg, hogy azon a közönség ünnepi szükségletét jókor beszerezhesse. Ezért a kiállítók saját érdekében szükséges, hogy a kész tárgyakat legkésőbb október hó végéig a társulat címére az orsz. iparművészeti múzeumba beküldjék. A netán később érkező tárgyakat a társulat minden indoklás nélkül egyszerűen visszautasíthatja.

Helypénzt nem fizetnek a kiállítók, hanem csupán az eladott, vagy a kiállítás révén megrendelt tárgyak eladási ára után jár a társulatnak 5%-nyi bázárjutalék.

A szállítás költségei (oda és vissza) s az esetleges biztosítás, akár tűz, akár lopás ellen, — miután a társulat semmi nemű kárért nem szavatol — a kiállítókat terhelik. Amennyiben pedig egyesek egész szobaberendezést akarnak kiállítani, az illető szoba fülkéjének felállításáról és installációjáról a kiállítóknak magának kell gondoskodnia.

Miután előrelátható, hogy az idén az eddigénél még több kiállító akar kiállításunkon résztvenni s mert helyi viszonyainkkal számolnunk kell, felkérjük mindazokat, akik a kiállításon résztvenni akarnak, hogy előzetes tájékoztatásunk végett augusztus hó 1-ig jelentkezzenek.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

A bejelentést a társulat által kibocsátott bejelentő íveken kell megtenni, amelyek a társulat titkári hivatalában kaphatók.

Több helyet igénylő tárgyakkal, mint pl. szobaberendezéseknél, szükséges, hogy augusztus 1-ig a kiállításra szánt munkának *rajzát* is bemutassák a kiállítók. A végleges elfogadás kizárólagosan a kiállítás külön bíráló bizottságának hatáskörébe tartozik, amely e fölött, önként érthetően, csak teljesen kész tárgyak megvizsgálása alapján ítéltet.

1905. január elseje után a kiállítók tartoznak tárgyaikat a társulat kivánságára a kiállítás helyszínéről elszállíttatni.

Budapest, 1904. július havában.

Hazafias üdvözlettel

A M. Iparművészeti Társulat
elnöksége.

VIDÉKI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK. A M. Iparművészeti Társulat a nyár folyamán a vidék három városában, úgymint Eperjesen, Miskolcon és Sopronban kisebb-nagyobb iparművészeti gyűjteményt mutat be, hogy művészi iparosaink munkáit a vidék közönségével megismertesse s általában e kiállításokkal az iparművészet iránt való érdeklődést felkeltse és fokozza. A legjelentősebb ezek között a miskolci kiállítás, amelyet a borsod-miskolci közművelődési és múzeum-egyesület közreműködésével rendez a társulat. A kiállítás anyaga rendkívül gazdag és változatos és teljesen betölti a Korona szállónak mintegy 500 □ méternyi dísztermeit. Ő Felsége a király a társulat kérelmére átengedte e kiállításra a tulajdonában levő újabb iparművészeti remekeket; mint kiállító szerepel még az orsz. iparművészeti múzeum és iskola. Ünnepeles megnyitása Szent István napján déli 1/2 12 órakor volt, nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. A M. Iparművészeti Társulat nevében *Czigler Győző* másodelnök lendületes szavakkal fejezte ki a hazai iparművészet intenzivebb felkarolásának szükségét s utalt a fontos szerepre, amely a vidéki iparművészeti kiállításoknak e tekintetben jut. Utána *Balogh Bertalan*, a borsod-miskolci közművelődési és múzeum-egyesület főtitkára köszönetet mondott a M. Iparművészeti Társulatnak önzetlen támogatásáért és hogy oly becses és tanulságos anyagot gyűjtött egybe e kiállításra s felkérte a

vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjével megbízott *Dr. Tarnay Gyula* alispánt, hogy a kiállítást nyissa meg. Erre *Dr. Tarnay* lelkes beszédben méltatta a kiállítás rendezőinek hazafias törekvését s a komoly munkát, melyet végeztek s a kiállítást meggyitottnak jelentette ki. Ezután közönség, amelynek sorában a Miskolcon levő katonaság egész tiszti kara is volt, előzönlötte a kiállítási helyiségeket. Délután a kiállítás rendező bizottsága, mint jury tartott ülést *Czigler Győző* elnöklésével s a kereskedelemügyi minisztertől kapott külön fölhatalmazás alapján tanácskozott a kiállítás alkalmából odaitelendő két állami iparművészeti érem dolgában. Erre vonatkozó javaslatát haladéktalanul terjeszti a miniszter elé, hogy annak döntése, lehetőleg még a kiállítás tartama alatt nyilvánosságra hozható legyen. Mint jurytagok e tanácskozáson részt vettek a M. Iparművészeti Társulat részéről az elnökön kívül *Faragó Ödön*, *K. Körösi Albert*, *Morelli Gusztáv*, *Róth Miksa* és *Györgyi Kálmán* főtitkár; a borsod-miskolci közművelődési és múzeum-egyesület részéről pedig *Balogh Bertalan* főtitkár és *Kiss Lajos* tanár. A kiállítást a társulat megbízásából *Menyhért Miklós* iparművész, az orsz. iparművészeti iskola csoportját pedig *Morelli Gusztáv* tanár rendezte. A kiállításra legközelebbi számunkban visszatérünk.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT választmánya 1904.

évi május hó 25-én *Szalay Imre* h. elnök elnöklete alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak: *Czigler Győző* alelnök, *Ágotai Lajos*, *Árkay Aladár*, *Beck Dénes*, *Faragó Ödön*, *Fittler Kamill*, *Gaul Károly*, *K. Körösi Albert*, *Kriesch Aladár*, *Nádlér Róbert*, *Péterffy Lajos*, *Róth Miksa*, *Telcs Ede*, *Vig Albert*.

Jegyzőkönyvvezető: *Szécsén Ferenc* másodtitkár.

Elmaradásukat kimentették: *Gelléri Mór* — elutazása miatt egyttal a július hó 20-ig tartandó ülésekről, — *Radics Jenő* és *Györgyi Kálmán* vezértitkár.

Elnök megnyitván az ülést, üdvözlő a megjelenteket és a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Beck Dénes* és *K. Körösi Albert* vál. tagokat kéri fel.

Elnök kegyeletes szavakkal emlékezik meg a nemzet nagy költőjének, *Jókai Mórnak* haláláról és jelenti, hogy az elnökség a ravatalra koszorút helyezett és a temetésen a társulatot küldöttség

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

képviselte. Indítványozza, hogy a választmány az országot ért súlyos csapás fölött érzett mély részvétét és fájdalmát jegyzőkönyvileg örökítse meg.

A választmány az elnök jelentését tudomásul veszi és indítványát elfogadja.

Pénztáros jelentése a társulatnak a folyó évben május hó 25-ig történt kiadásairól és bevételeiről, mely szerint 18972 kor. 49 fillér kiadással szemben 44792 kor. 75 fillér fedezet és a kereskedelemügyi miniszter forgótőkéjéből 21377 kor. 20 fillér fel nem használt összeg áll, helyesléssel tudomásul szolgál.

Elnök jelenti, hogy a fennálló szabályzat értelmében a társulat végrehajtóbizottságának és bírálóbizottságának megbízása lejárván, ezek tagjai új választás alá kerülnek. A kereskedelemügyi miniszter a 28794/1904. VII. számú leirattal az új ciklusra a végrehajtóbizottságba Péterffy Lajos min. osztálytanácsost, Vig Albert iparoktatási főigazgatót és Gelléri Mór kir. tanácsost, az Országos Iparegyesület igazgatóját, a jury tagjai sorába pedig Vig Albert iparoktatási főigazgatót, Gelléri Mór kir. tanácsost és Faragó Ödön felső ipariskolai tanárt, mint a Társulat választmányának tagjait nevezte ki.

A választmány a jelentést tudomásul veszi és a végrehajtóbizottság elnökévé 3 évig terjedő mandátummal Czigler Győző alelnököt, tagjaivá pedig Fittler Kamillt, K. Lippich Eleket és Róth Miksát választja meg.

A bíráló bizottság elnökévé a választmány Radisics Jenőt, tagjaivá Kriesch Aladárt, Nádler Róbertet és Telcs Edét választja meg.

Másodtitkár jelentését, mely szerint a Társulat az „Eperjesi Széchenyi-kör“ által rendezett képzőművészeti kiállítás iparművészeti csoportját az Iparművészeti Múzeummal egyetemben rendezi és a kiállítandó tárgyak a folyó hó 29-én megnyitandó kiállításra már el is küldettek, a választmány tudomásul veszi.

Elnök, tekintettel arra, hogy a társulat programjába több vidéki kiállítás rendezését vette fel, előterjesztést tesz egy kiállítási bizottság alakítása iránt, amely a megválasztandó tagokon kívül a szükséghez képest kiegészítheti magát. A választmány az előterjesztéshez hozzájárul és a bizottság elnökévé Radisics Jenőt, tagjaivá Árkai Aladárt, Faragó Ödönt, K. Körösi Albertet és Telcs Edét választja meg.

A választmány Györgyi Kálmán vezértitkárnak június 15-től 30-ig és július

20-tól augusztus 20-ig, Szécsén Ferenc m. titkárnak pedig június 28-tól augusztus 5-ig terjedő időre szabadságot engedélyez.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által kibocsátott felhívás, amely Fadrusz János emlékének megörökítésére adományokat kér, a választmányi tagok figyelmébe ajánlatik.

Ozv. Szárnovszky Ferencné kéri, hogy a társulat a néhai férje által készített Szt. László emlékérem 1800 db eladott példánya után részére 300 korona pótdíjat engedélyezzen.

A választmány megbízza elnököt, hogy amennyiben ez a kérelem a Társulat és Szárnovszky Ferenc között létrejött szerződés értelmében teljesíthető, kikötött összeg $\frac{2}{3}$ részét kiutalványozza, ellenkező esetben méltányossági okokból a Társulat a kereskedelmi miniszterhez folyamodik támogatásért az özvegy számára.

K. Körösi Albert bejelenti, hogy a Magyar leszámítoló és pénzváltó bankot 300 korona alapítvánnyal a Társulat alapító tagjaul megnyerte. Köszönettel tudomásul szolgál.

Másodtitkár jelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés óta a Társulat kötelékébe 10 új tag lépett be, és pedig 1 alapító és 9 rendes tag. Tudomásul szolgál.

Elnök örömmel jelenti, hogy Ráth György társulati elnök egészsége lényegesen javult. A választmány felkéri elnököt, hogy ő méltóságánál meleg üdvözlését tolmácsolja.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT 1904. évi május

hó 29. napján *rendkívüli közgyűlést* tartott Szalay Imre másodeelnök elnöklete alatt, amelyen jelen voltak: Czigler Győző alelnök, Ágotai Lajos, Beck Dénes, Gaul Károly, K. Körösi Albert, Morelli Gusztáv választmányi tagok és 44 társulati tag.

A jegyzőkönyvet vezeti Györgyi Kálmán főtitkár.

Elnök megnyitván az ülést, üdvözlő a megjelenteket és a jegyzőkönyv hitelesítésére Beck Dénes és Aigner Sándor urakat kéri fel.

Elnök konstatálja, hogy a közgyűlés összehívása és kihirdetése az alapszabályok idevágó rendelkezései értelmében a kellő időben megtörtént és ennélfogva a közgyűlés határozatképes. Előterjeszti, hogy Gelléri Mór választmányi tag ez évi április hó 29-én, tehát szabályszerű időben, indítványt nyújtott be a társulati

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

alapszabályok 19. és 26. §§-ainak módosítása és ennek alapján a választmányi tagok számának 30-ról 60-ra való felemelése iránt. Az indítvány az alapszabályok 19. §-a értelmében közgyűlés tárgyát képezvén, a választmány határozata következtében az elnökség annak tárgyalására jelen rendkívüli közgyűlést összehívta.

Györgyi Kálmán főtitkár felolvassa a ./. alatt csatolt meghívón közölt indítványt indokolással együtt.

A közgyűlés Gelléri Mórnak az alapszabály módosítására vonatkozó indítványát egyhangulag elfogadja.

Ney Simon a faszobrászok nevében kéri, hogy a faszobrászok egyesületének jelöltjét, Fojttin Nándort is válasszák be a választmányba.

Elnök kijelenti, hogy az összeállított névsor egyáltalán nem kötelező, hanem csupán tájékoztatásra szolgál, ennek folytán mindenkinek szabadságában áll bármelyik választható tagra szavazni. Amennyiben pedig Fojttin most be nem választatnék, a faszobrászok szakegyületének szabadságában áll a választmányi tagok sorába való jelölését a jövő évi közgyűlést megelőzőleg a kijelölő értekezleten bejelenteni.

A felszólaló e kijelentést tudomásul veszi és abban megnyugszik.

Következik tiz új választmányi tag választása.

Elnök előre bocsátja azt, hogy a választás csakis az alapszabálymódosításnak miniszteri jóváhagyása után válik érvényessé, nehogy azonban e célból újabb rendkívüli közgyűlést kelljen egybe hívni, a választást feltételeesen már most megejtetni kéri, s a szavazatszedő bizottság elnökéül tóvárosi Fischer Ignácot, tagjaiul pedig Gaul Károly, Koperly Döme és K. Körösi Albert urakat küldi ki és a szavazás tartamára a közgyűlést felfüggeszti.

A szavazás megejtése és a szavazatok összeszámlálása után elnök a közgyűlést újból megnyitja, mire T. Fischer Ignác, mint a szavazatszedő bizottság elnöke, kihirdeti az eredményt:

Beadatott összesen 52 érvényes szavazat. Ezekből

gróf Bánffy György	49,
dr. Bárczy István	49,
T. Fischer Ignác	52,
Forreider József	52,

Gerster Kálmán	51,
Huszka József	38,
Lyka Károly	51,
Simay Lajos	48,
gróf Teleky Sándor	51 és
Vaszary János	50

szavazatot kapott, mire a közgyűlés elnöke a nevezetteket választmányi tagokul feltételeesen megválasztottaknak jelenti ki.

Az éljenzéssel fogadott kihirdetés után elnök köszönetet mond a szavazatszedő bizottságnak, valamint a megjelent társulati tagoknak és a közgyűlést be-rekeszti.

ÁLLÍTÁSOK AZ ORSZ. IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN.

Az iparművészeti múzeumban most egymást érik az időleges kiállítások. Augusztus 12-től 26-ig a szegedi templom pályatervei láthatók, nyomban ezután lesz a szövetheteket nemzetközi kongresszusának kiállítása. Szeptember hó második felére több magyar magángyűjteményből, nevezetesen Glück Frigyesnek és Giergl Kálmánnak és esetleg még egyik-másik gyűjtőnek iparművészeti tárgyaiból terveznek kiállítást, amely bizonyára széles körben kelt érdeklődést és lehetővé teszi, hogy a nagyközönség az eddig csak szűk körben ismert remekket láthassa és tanulmányozza.

ÚJ TAGOK. F. évi május 17. óta e füzet megjelenéséig a következők léptek be a Magyar Iparművészeti Társulat rendes tagjainak sorába:

dr. Bárczy István sz. f. tanácsos, Budapest, dr. Baranyai Béla, Pécs, Csurgai Benő asztalos, Cegléd, Dénes Tibor, Budapest, Fehérkuthy Bálint iparművész, Kispeszt, Honig Albert nagybérnök, Bonyhád, Hegedüs Ármán sz. f. mérnök, Harsányi Sándor asztalos, Győr, Lyka Károly szerkesztő, Budapest, Löhnert József szobrász, Budapest, Löffler Béla építész, Budapest, Lengyel Gyula műlakatos, Arad, Mirkva János főgymn. rajztanár, Lőcse, Melhard Ambrus asztalos, Marcali, Orth Ambrus építész, Budapest, Orth Ambrusné, Budapest, Pap Ferenc cs. és kir. haditengerészeti mérnök, Pola, Széll József főispáni titkár, Marosvásárhely, Tatár Károly épület- és bútorasztalos, Tapolca, Vaszary János festőművész, Budapest. Összesen 20 új rendes tag.